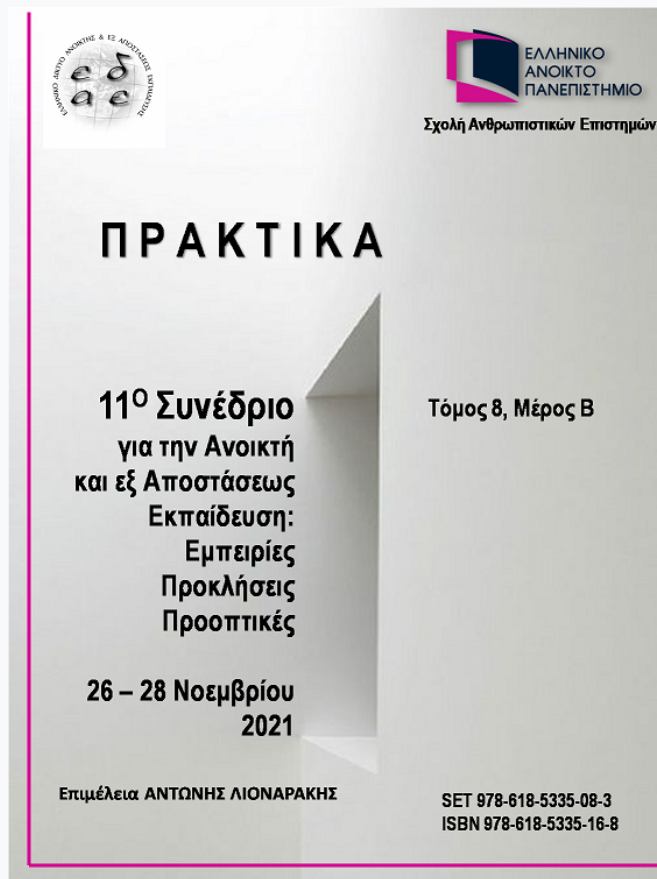

Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τόμ. 11, Αρ. 8B (2022)

Ασύγχρονη και σύγχρονη εκπαίδευση στο μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας κατά την πρώτη περίοδο των κλειστών σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης λόγω πανδημίας : Η περίπτωση της πλατφόρμας Moodle

Μαρία Ιωσήφ Στεφάνου

doi: [10.12681/icodl.3303](https://doi.org/10.12681/icodl.3303)

Ασύγχρονη και σύγχρονη εκπαίδευση στο μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας κατά την πρώτη περίοδο των κλειστών σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης λόγω πανδημίας: Η περίπτωση της πλατφόρμας Moodle

Asynchronous and modern education in the French language course during the first period of closed Primary education school units due to pandemic: The case of Moodle

Μαρία Στεφάνου

Μέλος ΣΕΠ

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

stefanoumarie@gmail.com

Abstract

This article examines the role of the Moodle platform in the French language learning process as reflected in a survey of all students in the 5th and 6th grades of Chrysostomos Smyrnis Primary School in Lycée Léonin at Nea Smyrni. As of September 2017, the Moodle platform is addressed to all students, from the first to the sixth grade. The aim is to respond to the needs of asynchronous education, which afterwards, due to the pandemic, from March 13, 2020 until the end of the school year, meet those of modern education. Under constantly changing conditions, the Moodle platform evolves according to the needs of each class, especially during the pandemic period. The purpose of compiling the questionnaire is to map the educational needs and to record opinions through the students' experience. On the occasion of the students' views, we will investigate the means by which this platform contributes to the development of language and intercultural skills while we will explore which perspectives open up for the next school year.

Keywords: *Moodle, French language, Primary School, asynchronous and modern education, pandemic*

Περίληψη

Το παρόν άρθρο εξετάζει τον ρόλο της πλατφόρμας Moodle στην διαδικασία εκμάθησης της Γαλλικής Γλώσσας, έτσι όπως αποτυπώνεται σε έρευνα που διεξήχθη στο σύνολο των μαθητών της Ε' και ΣΤ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Χρυσόστομου Σμύρνης της Λεοντείου Σχολής Νέας Σμύρνης. Ήδη από τον Σεπτέμβριο 2017, η πλατφόρμα Moodle απευθύνεται σε όλους τους μαθητές, από την Α' έως και την ΣΤ' Δημοτικού. Στόχος είναι να απαντήσει στις ανάγκες της ασύγχρονης εκπαίδευσης, που εκ των υστέρων, λόγω της πανδημίας, από τις 13 Μαρτίου 2020 και έως τη λήξη της σχολικής χρονιάς, συναντούν αυτές της σύγχρονης εκπαίδευσης. Κάτω από διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες, η πλατφόρμα Moodle εξελίσσεται σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε τάξης, ειδικά την περίοδο της πανδημίας. Η σύνταξη του ερωτηματολογίου έχει ως στόχο τη χαρτογράφηση των εκπαιδευτικών αναγκών και την καταγραφή απόψεων μέσα από την εμπειρία των μαθητών. Με αφετηρία τις απόψεις των μαθητών, θα ερευνήσουμε με ποια μέσα η εν λόγω πλατφόρμα συμβάλλει στην ανάπτυξη των γλωσσικών και διαπολιτισμικών

δεξιοτήτων, ενώ θα αναζητήσουμε ποιες προοπτικές διανοίγονται για την επόμενη σχολική χρονιά.

Λέξεις-κλειδιά: Moodle, Γαλλική Γλώσσα, Δημοτικό, ασύγχρονη και σύγχρονη εκπαίδευση, πανδημία

Εισαγωγή-Προβληματική

Η ασύγχρονη και εν συνεχεία σύγχρονη εκπαίδευση μέσω της πλατφόρμας Moodle αποτελεί ένα μέσο μαθησιακής διαδικασίας. Η πρώτη υιοθετήθηκε από τις καθηγήτριες Γαλλικής Γλώσσας του Δημοτικού Χρυσοστόμου Σμύρνης της Λεοντείου Σχολής Νέας Σμύρνης τον Σεπτέμβριο 2017, ενώ η τηλεδιάσκεψη εισήχθη στη σχολική ζωή με το κλείσιμο των Σχολείων στις 11 Μαρτίου 2020 λόγω της πανδημίας. Κατά τη διάρκεια των δυόμιση ετών λειτουργίας της πλατφόρμας, όπως προκύπτει από συζητήσεις με μαθητές, γονείς, αλλά και συναδέλφους, οι εντυπώσεις για την (α)σύγχρονη εκπαίδευση είναι πάντα θετικές, επιβεβαιώνοντας ότι στο Δημοτικό η διάχυση των τεχνολογικών μέσων και η εφαρμογή τους είναι άμεση και επιτυχής (Nogry, S. et Sort, C., 2016). Το υλικό εμπλουτίζεται διαρκώς και προσαρμόστηκε έγκαιρα στις νέες συνθήκες που προκάλεσε η πανδημία, όμως τα ερωτήματα παραμένουν: Ποιες είναι οι δραστηριότητες της πλατφόρμας που χρησιμοποιούν περισσότερο οι μαθητές; Πώς επιτυγχάνεται η γνωριμία των μαθητών με τη Γαλλική Γλώσσα και το Γαλλικό πολιτισμό; Πώς η διαδικτυακή τάξη ανταποκρίνεται στους εκπαιδευτικούς στόχους; Το ενδεχόμενο ότι και το επόμενο σχολικό έτος η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα συνεχιστεί, προβληματίζει την εκπαιδευτική κοινότητα. Ο προβληματισμός αυτός αποτέλεσε το έναυσμα για τη σύνταξη ενός ερωτηματολογίου από το οποίο προσδοκούμε απόψεις και προτάσεις έτσι ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις εκπαιδευτικές εφαρμογές του Moodle και να οδηγηθούμε σε πιθανές αλλαγές ή τροποποιήσεις για την επόμενη σχολική χρονιά.

Αιτιολόγηση έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα

Σύγχρονες έρευνες στην Ελλάδα αναφέρουν ότι τα Συστήματα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Τάξεων (Course Management Systems-CMS) χρησιμοποιούνται ως μέσο για την εκμάθηση της ξένης γλώσσας και απαντούν επιτυχώς στις ανάγκες του σύγχρονου σχολείου. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η ένταξη της πλατφόρμας στην εκπαιδευτική διαδικασία το Σεπτέμβριο 2017 επέβαλε την προσαρμογή της για τις ανάγκες της Γαλλικής Γλώσσας: « Για λόγους συνάφειας και για να διευκολυνθεί η κατανόηση της πλατφόρμας από τους μαθητές του Δημοτικού, επιλέχθηκε μία κοινή παρουσίαση των ενότητων, η οποία ακολουθεί τη γραμμή μάθησης του κοινού διδακτικού εγχειριδίου της κάθε τάξης. Επιπλέον ενότητες έχουν προβλεφθεί για τη γραμματική, τις γαλλικές γιορτές, τη γαλλική μουσική, τον γαλλικό κινηματογράφο και άλλες τις οποίες οι καθηγητές αποφασίζουν για κάθε τάξη.» (Στεφάνου, 2021) Οι ενότητες αυτές διατηρούνται και στο 3^ο τρίμηνο κατά τη διάρκεια της πανδημίας και καλύπτουν την εκπαιδευτική εξέλιξη χωρισμένη σε τρεις περιόδους :

- 1^η περίοδος (13 – 27 Μαρτίου 2020) : ασύγχρονη εκπαίδευση
- 2^η περίοδος (30 Μαρτίου – 29 Μαΐου 2020) : ασύγχρονη και σύγχρονη εκπαίδευση
- 3^η περίοδος (1 έως 30 Ιουνίου 2020) : ασύγχρονη, σύγχρονη και μεικτή εκπαίδευση

Τις δύο πρώτες εβδομάδες, οι καθηγήτριες Γαλλικής χρησιμοποιούν καθημερινά την πλατφόρμα Moodle μέσω της ασύγχρονης εκπαίδευσης ενώ εν συνεχεία και για δύο μήνες, προστίθεται η σύγχρονη εκπαίδευση από δύο έως τρεις φορές την εβδομάδα. Κατά τη διάρκεια της 3^{ης} περιόδου, οι μαθητές παρακολουθούν μαθήματα δια ζώσης εκ περιτροπής, καθώς τις υπόλοιπες ημέρες συμμετέχουν στα διαδικτυακά μαθήματα μέσω της πλατφόρμας Moodle.

Βάσει της εκπαιδευτικής εμπειρίας που αποκτήθηκε από την πρώτη περίοδο κλεισίματος των Σχολείων, για την επόμενη σχολική χρονιά ο προγραμματισμός της διδακτέας ύλης απαιτεί την ανάπτυξη σχεδιασμού που θα λαμβάνει υπόψη και την καταγραφή των απόψεων των μαθητών, έτσι όπως αποτυπώθηκαν μέσω της έρευνας. Οι στόχοι του ερωτηματολογίου διευκρινίζονται ως εξής:

- Να γνωρίσουμε τη συχνότητα χρήσης της πλατφόρμας και ιδιαίτερα, να ταυτοποιήσουμε τις ενότητες που επισκέπτονται περισσότερο οι μαθητές.
- Να καταγράψουμε την άποψη των μαθητών για το είδος των ασκήσεων που συμβάλλουν στην αφομοίωση της ξένης γλώσσας.
- Να αποτυπώσουμε τα ερεθίσματα που δέχονται οι μαθητές σε διαπολιτισμικό επίπεδο μέσω ενοτήτων που δημιουργήθηκαν για να διευκολύνουν τα παιδαγωγικά σχέδια.
- Να αναδείξουμε προτάσεις που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν την επόμενη σχολική χρονιά.

Ερευνητική διαδικασία

Δεδομένου ότι το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε μαθητές του Δημοτικού, είναι σύντομο, με σκοπό να αποφευχθεί η καταπόνηση ή ακόμα και η άρνηση. Επιπλέον, στην αρχή του ερωτηματολογίου το εισαγωγικό σημείωμα προς τους μαθητές αναφέρεται στην ανωνυμία των συμμετεχόντων, υπογραμμίζει την σημασία της άποψής τους για την έρευνα και εξηγεί με σύντομο τρόπο πώς μπορεί να συμπληρωθεί.

Η ερευνητική διαδικασία βασίστηκε σε μία μεικτή έρευνα (mixed methods designs), ποσοτική (quantitative research) και ποιοτική (qualitative research) που εστιάζει στην ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων (Creswell, 2012). Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από τέσσερις ενότητες ενώ η καθεμία περιλαμβάνει ομοειδή ερωτήματα που συνδέονται μεταξύ τους με συνοχή, σε μία λογική σειρά :

Ενότητες	Τίτλος
Ενότητα 1	Προσωπικά στοιχεία
Ενότητα 2	Χρήση της πλατφόρμας Moodle
Ενότητα 3	Γαλλική Γλώσσα και Διαπολιτισμικότητα
Ενότητα 4	BigBlueButton

Πίνακας 1. Ερωτηματολόγιο

Πιο συγκεκριμένα, στην ενότητα 1, οι ερωτήσεις αφορούν το φύλο των συμμετεχόντων. Εν συνεχεία, στην ενότητα 2, ο μαθητής καλείται να απαντήσει σε ερωτήματα σχετικά με τη χρήση της πλατφόρμας και τις προτιμήσεις τους. Στην ενότητα 3, παρουσιάζονται ερωτήσεις αποκλειστικά σε σχέση με τη διαπολιτισμικότητα, ενώ η τελευταία ενότητα εστιάζει στον τρόπο που χρησιμοποιήθηκε η πλατφόρμα σύγχρονης εκπαίδευσης BigBlueButton στο μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας.

Για την υλοποίησή του ερωτηματολογίου, προβάλλονται τα στοιχεία της έρευνας από το γενικό στο πιο ειδικό, έτσι ώστε ο ερωτώμενος να απαντήσει βοηθούμενος από τη

μνήμη του. Υπό το πρίσμα μίας προοδευτικής προσέγγισης, στην κάθε ενότητα, παρουσιάζονται μία σειρά από ερωτήσεις, τριών τύπων, αρχικά κλειστού τύπου και γενικού περιεχομένου, εν συνεχεία τύπου Likert σε πεντάβαθμη διαβάθμιση από το 1 (πάρα πολύ) έως το 5 (καθόλου) προτείνοντας ως μέσο την ένδειξη «αρκετά» και τέλος ανοιχτού τύπου στοχεύοντας στη νοηματική συνάφεια και στην παραγωγή συμπερασμάτων. Άλλωστε, η στατιστική ανάλυση θα αποδεικνυόταν στείρα, αν δεν συνοδευόταν από την καταγραφή των απόψεων των ερωτηθέντων μέσω ανοιχτού τύπου ερωτήσεων, ώστε να αποτυπώσουμε γνώμες, ερεθίσματα ή προτάσεις των μαθητών, στοιχεία απαραίτητα για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Μαθητικός πληθυσμός και χαρακτηριστικά του δείγματος έρευνας

Η δειγματολογική μέθοδος (Survey Research) έχει ως στόχο τη γενίκευση και τον έλεγχο συγκεκριμένων θεωρητικών υποθέσεων που συνδέονται με μέρος του μαθητικού πληθυσμού που συμμετέχει στην έρευνα. Μέσα στο πλαίσιο της σκόπιμης δειγματοληψίας (purposive sample) η αποκλειστική επιλογή των μαθητών των δύο τελευταίων τάξεων του Δημοτικού για την έρευνα δικαιολογείται από την τεταρτοετή εμπειρία τους στην πλατφόρμα σε σχέση με τους μαθητές των μικρότερων τάξεων, αλλά και επειδή οι ίδιοι είναι πιο ώριμοι ηλικιακά για να κατανοήσουν το περιεχόμενο των ερωτήσεων και να απαντήσουν αυτόνομα.

Το σύνολο των μαθητών που κλήθηκε να απαντήσει στο ερωτηματολόγιο είναι 225, εκ των οποίων 110 της Ε' και 115 της ΣΤ' Δημοτικού, ένα ποσοστό ισόποσο και για τις δύο τάξεις. Ως προς το φύλο, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων είναι κορίτσια με επικρατέστερη την Ε' Δημοτικού.

Τάξη	Σύνολο μαθητών	Φύλλο	
		Κορίτσια	Αγόρια
Ε'	110	55	55
ΣΤ'	115	60	55
Συμμετοχή			
Ε'	50%	62%	38%
ΣΤ'	49%	59,18%	40,82%

Πίνακας 2. Δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων μαθητών

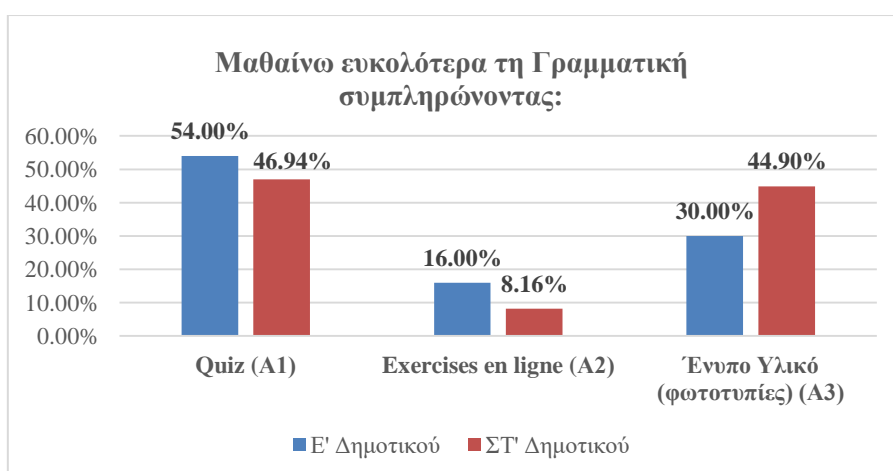
Η πλατφόρμα ως μέσο διανομής του ερωτηματολογίου θεωρήθηκε ως φυσικό επακόλουθο της χρήσης της ενώ το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε κατά τη διάρκεια της 2^{ης} και 3^{ης} περιόδου, από τις 18 Μαΐου έως τις 20 Ιουνίου με δύο τρόπους : μέσω των καθημερινών καθηκόντων ή σε ειδική ενότητα στο Moodle που οδηγεί στο ερωτηματολόγιο μέσω ηλεκτρονικού συνδέσμου. Με σκοπό να διασφαλιστεί η πρόσβαση των μαθητών στο ερωτηματολόγιο, κατά τη διάρκεια του μαθήματος, οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να εξηγήσουν στους μαθητές τον τρόπο συμμετοχής τους και τη σημασία της έρευνας.

Ως γλώσσα του ερωτηματολογίου επιλέχθηκαν τα ελληνικά, με το σκεπτικό ότι η μητρική γλώσσα συμβάλλει ουσιαστικά στην κατανόηση των ερωτήσεων, ενώ όπου χρειάστηκε, δόθηκαν οι ανάλογες επεξηγήσεις. Ενδεικτικά, σχετικά με το στοιχείο (item) «Γαλλικά έθιμα», κρίθηκε χρήσιμο να προστεθούν παραδείγματα όπως «Chandeleur» (Υπαπαντή), καθώς τέτοιες έννοιες, μπορεί να φανούν ασαφείς στα μάτια ενός μαθητή μπροστά σε έναν υπολογιστή χωρίς την παρουσία του δασκάλου του.

Επισκευσιμότητα της πλατφόρμας Moodle : καταγραφή και ανάλυση δεδομένων

Η αναζήτηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που οι μαθητές χρησιμοποιούν για την εξάσκησή τους, συμβάλλουν στον εντοπισμό αυτών που προσελκύουν περισσότερο το ενδιαφέρον τους. Άλλωστε, στόχος για το σχεδιασμό-προγραμματισμό της επόμενης σχολικής χρονιάς είναι να εστιάσουμε σε αυτές που ευνοούν την επαφή με τη γαλλική γλώσσα και το γαλλικό πολιτισμό. Όπως προκύπτει από την παρακάτω ερώτηση, η πλατφόρμα Moodle είναι μέρος της καθημερινής σχολικής ζωής, καθότι οι μαθητές της Ε' και ΣΤ' Δημοτικού την επισκέπτονται λόγω των « *devoirs* » (καθημερινών σχολικών υποχρεώσεων) με ποσοστό 94% και 87,76% αντίστοιχα. Ακολουθώντας τον σχολικό προγραμματισμό και το βασικό βιβλίο διδασκαλίας (Μέθοδος), για την Ε' Δημοτικού, 48% των μαθητών επιλέγει να επισκεφθεί τις αντίστοιχες ενότητες στο Moodle 2-3 φορές την εβδομάδα, όσες ακριβώς και οι μέρες που διδάσκεται το σχολικό εγχειρίδιο, ενώ η ΣΤ' Δημοτικού συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό το Σαββατοκύριακο, με 44,90%, δεδομένου ότι οι μαθητές αυτής της τάξης επισκέπτονται ταυτόχρονα και την ειδική ενότητα προετοιμασίας για τις εξετάσεις DELF A1 με ποσοστό 46,94%, κυρίως το τελευταίο τρίμηνο όπου τοποθετούνται χρονικά οι εξετάσεις και διεξήχθη η έρευνα. Όσον αφορά τις δραστηριότητες και εφαρμογές της πλατφόρμας Moodle (*exercices en ligne*, quiz, έντυπο υλικό), οι μαθητές της Ε' Δημοτικού τις χρησιμοποιούν 2 έως 3 φορές την εβδομάδα με ποσοστό 50%, ενώ στους μαθητές της ΣΤ', το ποσοστό είναι ελαφρώς μικρότερο, 44,90%, καθόσον οι τελευταίοι χρησιμοποιούν συστηματικά την ειδική ενότητα προετοιμασίας για τις εξετάσεις.

Η τελευταία ερώτηση ανοιχτού τύπου του ερωτηματολογίου θέτει ξεκάθαρα στο μαθητή την δυνατότητα να κατονομάσει την δραστηριότητα που τον βοήθησε περισσότερο στην εξ αποστάσεως εκπαίδευσης: «*Κατά την διάρκεια του Covid-19, ποιες δραστηριότητες μέσω Moodle με βοηθούν περισσότερο σε σχέση με την εκμάθηση της Γαλλικής Γλώσσας;*». Οι μαθητές της Ε' και ΣΤ' Δημοτικού απαντούν με τρόπο μονολεκτικό: «*Quiz*», με ποσοστό 46% και 46,93% αντίστοιχα. Ειδικότερα, αναφορικά με τις ασκήσεις Γραμματικής, στην ερώτηση «*Μαθαίνω ευκολότερα τη Γραμματική συμπληρώνοντας...*», μεταξύ τριών επιλογών, η επικρατέστερη απάντηση και για τις δύο τάξεις είναι το «*Quiz*».

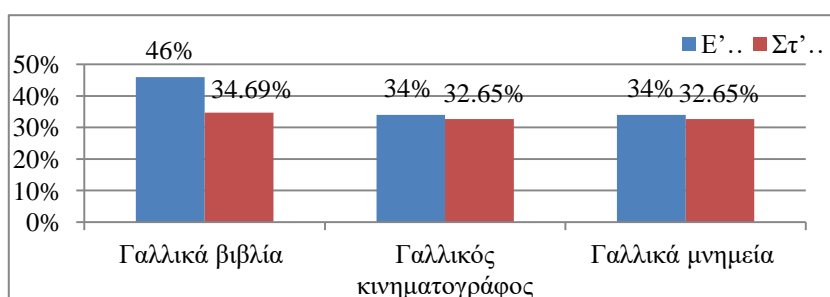
Σχήμα 1. «Μαθαίνω ευκολότερα τη Γραμματική συμπληρώνοντας...»

Σχεδόν ένας στους δύο μαθητές της Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, με ποσοστό 54% και 46,94% αντίστοιχα, επιλέγει το Quiz ενώ στη δεύτερη θέση έρχεται το έντυπο υλικό, αντιστρόφως ανάλογα, με μεγαλύτερο ποσοστό για την ΣΤ' Δημοτικού και μικρότερο

για την Ε'. Αυτή η συγκριτικά αυξημένη προτίμηση των τελειοφοίτων προς το έντυπο υλικό είναι συνυφασμένη με τη συνήθεια των χρόνων και πιθανόν με την τάση να δίνεται έντυπο υλικό για την προετοιμασία των εξετάσεων. Η καθολική προτίμηση όμως για την αυτοαξιολόγηση μέσω «Quiz» δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι καθηγητές έχουν δημιουργήσει αυτού του είδους τις ασκήσεις γραμματικής και λεξιλογίου, στοχευμένες στις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών για να διευκολύνουν την επίτευξη των μαθησιακών στόχων (ibid, Στεφάνου, 2021). Κατά συνέπεια, στην τελευταία ενότητα του ερωτηματολογίου και αναφορικά με την αξιολόγηση της διαδικτυακής τάξης, στην ανοιχτού τύπου ερώτηση «Ποιες δραστηριότητες θα ήθελα να κάνω ή αν δεν υπάρχουν, θα ήθελα να προστεθούν στην πλατφόρμα Moodle», η επικρατέστερη απάντηση για τους μαθητές της Ε' και ΣΤ' Δημοτικού με ποσοστά 22,44% και 26,53% είναι το Quiz.

Moodle, ένα μέσο πρόσβασης στο Γαλλικό πολιτισμό

Οι μαθητές της Ε' και ΣΤ' απαντούν θετικά στην ερώτηση «Το Moodle με βοηθάει να γνωρίσω τον Γαλλικό πολιτισμό» επιλέγοντας «αρκετά» με ποσοστό 46% και 48,98 % αντίστοιχα. Επί σειρά ετών, κατά την διάρκεια της δια ζώσης διδασκαλίας, Γιορτές όπως η Υπαπαντή (Chandeleur) και η Γαλλοφωνία (Francophonie) γιορτάζονται στο πλαίσιο της βιωματική μάθησης. Πρωτίστως, για να επιτευχθεί η γνωριμία με την κουλτούρα της χώρας-στόχου, σχετικό οπτικοακουστικό υλικό παρουσιάζεται μέσω του Moodle αποτελώντας «*toile de fond aux activités de communication*» [το φόντο για τις ασκήσεις επικοινωνίας] στην σχολική τάξη (Byram, Zarate et Neuver: 1997). Την εφετινή χρονιά, αν και η Υπαπαντή τιμήθηκε δια ζώσης στις 2 Φεβρουαρίου, η Γαλλοφωνία γιορτάστηκε μόνο διαδικτυακά λόγω της πανδημίας. Για αυτό το λόγο, στην ερώτηση «Ποιες από τις παρακάτω δραστηριότητες του Moodle με βοηθούν να γνωρίσω τον γαλλικό πολιτισμό;» οι μαθητές επιλέγουν τα Γαλλικά έθιμα, που φέρουν ως αντιπροσωπευτικά παραδείγματα τις δύο παραπάνω Γιορτές, με ποσοστό 50% και επιλέγοντας «αρκετά» για την Ε' Δημοτικού, ενώ η ΣΤ' Δημοτικού συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό στην απάντηση «πολύ» με 36,73%. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με αφορμή το σχολικό εγχειρίδιο, οι καθηγητές προτείνουν συστηματικά νιδέος αναφορικά με γαλλικές ταινίες, βιβλία και μνημεία.

Σχήμα 2. Γαλλικά βιβλία, κινηματογράφος, μνημεία

Παρατηρείται ότι οι μαθητές της Ε' Δημοτικού παρουσιάζονται περισσότερο ενθουσιώδεις απέναντι στις επιλογές τους με αποκορύφωμα, τα γαλλικά βιβλία και συγκεκριμένα τη μετάβαση από το παραδοσιακό στο ηλεκτρονικό βιβλίο με απόκλιση 12 μονάδων σε σχέση με την ΣΤ' Δημοτικού. Το γεγονός αυτό εξηγείται από τη συμμετοχή των πρώτων επί σειρά ετών στις δραστηριότητες της γαλλικής βιβλιοθήκης· επιβεβαιώνοντας ότι τα παιδαγωγικά σχέδια που εκπονήθηκαν στη δια ζώσης διδασκαλία διευκολύνουν τη συμμετοχή του μαθητή στις διαπολιτισμικές δραστηριότητες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Από την άλλη πλευρά, οι μαθητές

της ΣΤ' Δημοτικού επιλέγουν τη γαλλική μουσική με την ένδειξη «πολύ» και ποσοστό 30,61% ενώ οι μαθητές της Ε' δηλώνουν ότι τους αρέσει «αρκετά» με ποσοστό 28% αποδεικνύοντας ότι η κάθε τάξη έχει τις δικές της αγαπημένες δραστηριότητες.

Η διαδικτυακή τάξη μέσα από τα μάτια των μαθητών

Η ανοιχτού τύπου ερώτηση «Ποια δραστηριότητα που κάνω στο μάθημα στην τάξη δεν μπορώ να κάνω μέσω της τηλεδιάσκεψης;» προβάλλει τη σύγκριση μεταξύ της παραδοσιακής και της διαδικτυακής τάξης μέσω της πλατφόρμας BigBlueButton. Οι μαθητές δείχνουν πολύ ευχαριστημένοι με το διαδικτυακό μάθημα, ενώ τα περισσότερα σχόλια προσανατολίζονται στους ιδιαίτερους ρόλους που αναθέτει η παραδοσιακή τάξη στο μαθητή: «Με την κυρία μας κάνουμε τα πάντα κανονικά. Απλά δεν μπορούμε να σηκωθούμε και να συμπληρώνουμε εμείς τις ασκήσεις στον πίνακα. Η αλήθεια είναι ότι μου έχει λείψει πάρα πολύ αυτό.» Αν και το BigBlueButton παρέχει στο μαθητή τη δυνατότητα να γράψει διαδικτυακά στον πίνακα της πλατφόρμας, όπως επιβεβαιώνεται από τα λεγόμενά του «τα πάντα κανονικά», η συνήθεια και εικόνα των χρόνων, ο μαθητής να παίρνει την θέση του δασκάλου στον παραδοσιακό πίνακα, είναι έντονα αποτυπωμένη στην αντίληψη του πρώτου.

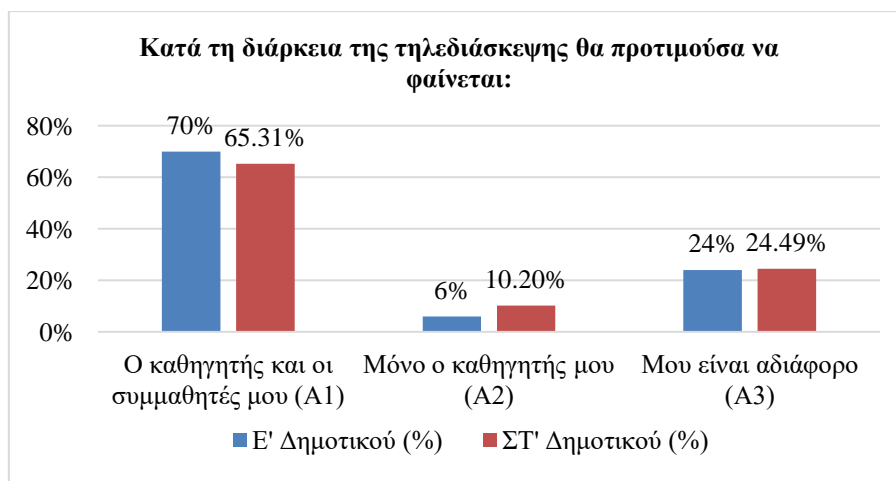
Κάτω από αυτές τις ιδιαίτερες συνθήκες που διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας, στην ερώτηση «Πόσο καθένα από τα παρακάτω με δυσκολεύει περισσότερο στην τηλεδιάσκεψη», παρουσιάζονται οι συνήθειες δυσκολίες των μαθητών, έτσι όπως αποτυπώθηκαν κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Απάντηση στην πεντάβαθμη κλίμακα τύπου Likert στην ένδειξη « πάρα πολύ »	Ε'	ΣΤ'
	« πάρα πολύ »	
Η έλλειψη φυσικής επικοινωνίας με την υπόλοιπη τάξη.	42%	46,94%
Νιώθω βαρετά να είμαι συνέχεια μόνος μου μπροστά στον υπολογιστή.	40%	40,82%
Τα τεχνικά προβλήματα (κακή ποιότητα σύνδεσης, συνεχείς διακοπές ...).	28%	26,53%
Η έλλειψη φυσικής παρουσίας του καθηγητή μου.	20%	20,41%
Η προσοχή μου αποσπάται πιο εύκολα εξαιτίας της κάμερας και των ακουστικών.	20%	16,33%

Πίνακας 3. Απαντήσεις τύπου Likert στην ένδειξη «πάρα πολύ»

Η επικρατέστερη απάντηση και για τις δύο τάξεις είναι «Η έλλειψη φυσικής επικοινωνίας με την υπόλοιπη τάξη» με ποσοστό 42% για την Ε' και 46,94% για την ΣΤ' Δημοτικού αποδεικνύοντας ότι η σχολική τάξη είναι συνυφασμένη με την ομάδα των μαθητών. Η απάντηση των συμμετεχόντων «Νιώθω βαρετά να είμαι συνέχεια μόνος μου μπροστά στον υπολογιστή» επιβεβαιώνει την ανάγκη οπτικής παρουσίας, όπως ακριβώς και στην παρακάτω ερώτηση:

Σχήμα 3. «Κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης θα προτιμούσα να φαίνεται»

Το 70% των μαθητών της Ε' Δημοτικού και το 65,5% της ΣΤ' εκφράζουν την επιθυμία να βλέπουν τον καθηγητή και τους συμμαθητές τους κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης, ποσοστό πολύ υψηλό που συνάδει με τα σχόλια των συμμετεχόντων στην παρακάτω ερώτηση ανοιχτού τύπου: «*Ποιες δραστηριότητες θα ήθελα να κάνω ή αν δεν υπάρχουν, θα ήθελα να προστεθούν στην πλατφόρμα Moodle*». Ένας μαθητής της ΣΤ' Δημοτικού αναδεικνύει την έλλειψη κάμερας από την πλευρά των συμμαθητών του, εκδηλώνοντας με αυτό τον τρόπο την απαίτηση για οπτική επαφή: «*Να είναι αναγκαστικό να έχουμε όλοι κάμερες*». Στο παραδοσιακό σχολικό πλαίσιο, οι φιλικές σχέσεις των παιδιών συμβάλλουν στην καλλιέργεια των κοινωνικών δεξιοτήτων, όπως της συνεργασίας και αλληλοβοήθειας, ενώ ταυτόχρονα συντελούν στη γνωστική ανάπτυξη του μαθητή μέσα από τη συναισθηματική στήριξη σε περιόδους άγχους ή προσαρμογής σε μία νέα κατάσταση (Pellegrini, & Blatchford, 2000). Ωστόσο, λόγω του ξαφνικού κλεισίματος των Σχολείων εξαιτίας της πανδημίας, η διαδικτυακή τάξη δεν κατάφερε να καλύψει το κενό της επικοινωνίας, ενώ οι μαθητές αναζητούν λύσεις μέσω των τεχνολογικών μέσων, όπως αποτυπώνεται στην απάντηση ενός μαθητή της ΣΤ': «*μεγαλύτερο διάλειμμα και ικανότητα share screen και break out rooms για την καλύτερη επικοινωνία των μαθητών διότι η φίλια έχει πληγεί πιο πολύ από την εκπαίδευση τις μέρες της καραντίνας*». Η σχολική τάξη, ως καθρέφτης που απεικονίζει την κοινωνία και αποτελεί τον κατεξοχήν χώρο κοινωνικοποίησης του μαθητή (Blackledge & Hunt, 2019), δεν μπορεί να αντικατασταθεί από τη τηλεδιάσκεψη, γεγονός που η εκπαιδευτική κοινότητα θα κληθεί να διαχειριστεί εκπονώντας τον προγραμματισμό για την επόμενη σχολική χρονιά.

Συμπεράσματα

Η 1^η περίοδος κλεισίματος των Σχολείων λόγω της πανδημίας υπήρξε πεδίο εξέλιξης με μεγάλο βαθμό προσαρμοστικότητας εκ μέρους των μαθητών και καθηγητών, ένα σημαντικό στάδιο που θα αποτελέσει τη βάση προετοιμασίας για το επόμενο σχολικό έτος. Από την προβληματική της έρευνας έως τα ερευνητικά ερωτήματα, καταλήγουμε ότι οι μαθητές:

- χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση το Moodle, μάλιστα η Ε' Δημοτικού με μεγαλύτερη συχνότητα από την ΣΤ'
- προτιμούν τα Quiz σε σχέση με τις υπόλοιπες δραστηριότητες και επιθυμούν περισσότερα για την επόμενη σχολική χρονιά

- έχοντας ήδη συμμετάσχει σε παιδαγωγικά σχέδια διαπολιτισμικού περιεχομένου στη δια ζώσης διδασκαλία, συνεχίζουν και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω της πλατφόρμας Moodle
- προβληματίζονται και προβληματίζουν αναφορικά με το είδος της επικοινωνίας με τους συμμαθητές τους, έτσι όπως διαμορφώνεται μέσω της διαδικτυακής τάξης.

Η πλατφόρμα Moodle αποτελεί ένα ολοκληρωμένο ψηφιακό περιβάλλον ενισχύοντας τους δεσμούς του μαθητή με τη Γαλλοφωνία και δημιουργώντας τις βάσεις λειτουργίας της διαδικτυακής τάξης σε ένα ενδεχόμενο νέο κλείσιμο των Σχολείων.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Barbot M.-J. et Combès Y. (2006). « Penser le changement de paradigme éducatif lié aux TIC », in *Éducation permanente*, dossier Pédagogie et numérique. Contradictions ? Convergences ?, n°169, 2006-4, pp. 133-152. Blackledge, D., & Hunt, B. (2019). *Sociological interpretations of education*. London : Routledge.
- Byram M., Zarate G. & Neuner G. (1997). *La compétence socioculturelle dans l'apprentissage et l'enseignement des langues*. Strasbourg : Editions du Conseil de l'Europe.
- Creswell, W. (2012). *Educational research: planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research*. Boston, MA: Pearson.
- Nogry, S., Boule'h, L., Villemonteix F. (2019). *Le numérique à l'école primaire : Pratiques de classe et supervision pédagogique dans les pays francophones*, Lille : Presses universitaires du Septentrion.
- Nogry, S., Sort, C. (2016). « Le temps de l'appropriation d'une classe mobile par les enseignants à l'école primaire », *Distances et médiations des savoirs* [En ligne], consulté le 25 mai 2021. URL : <http://journals.openedition.org/dms/1655>
- Pellegrini, A.D., Blatchford, P. (2000). *The child at school: interactions with peers and teachers*. London: Arnold.
- Στεφάνου Μ. (2021). « Πλατφόρμα Συνεργατικής μάθησης Moodle : ο ρόλος της στην εκμάθηση της Γαλλικής Γλώσσας και η εφαρμογή της στη Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση » Πρακτικά 5^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ε.Κ.Ε.Δ.Ι.Σ.Υ. (Αθήνα, Οκτώβριος, 2020), *Εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα: Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας και της καινοτομίας*, υπό έκδοση.